

PORADENSKÁ ČINNOSŤ

Školský rok 2016/2017

Váž. rodičia, riaditeľstvo MŠ Budapeštianska 1 Vám týmto oznamuje konzultácie, ktoré máte poskytované školou.

Pedagogický zamestnanec je povinný v zmysle školského zákona 245/2008 Z. z. vykonávať a poskytovať dieťaťu a jeho zákonnému zástupcovi poradenstvo spojené s výchovou a vzdelávaním.

Pedagogický zamestnanec v zmysle zákona č. 317/2009 Z. z. a zák. č. 245/2008 Z. z. je povinný viesť poradenskú činnosť a zvyšovať si odbornú pripravenosť intenzívnym sebvzdelávaním, využívaním odbornej literatúry, časopisov s pedagogickým zameraním. V rámci pedagogickej činnosti na rozvíjanie profesijných kompetencií v rámci sebvzdelávania má vykonávať učiteľ poradenskú činnosť, ako pre pedagógov, tak aj pre rodičov.

Každá učiteľka si rozpracovala témy, vychádzajúc z edukačných výchovno-vzdelávacích činností v MŠ.

Zároveň tieto poradenské aktivity budú v súlade s aktuálnymi vedeckými poznatkami, hodnotami a cieľmi Školského vzdelávacieho programu.

Pedagogickí zamestnanci školy spracovali poradenskú činnosť v prehľadných tabuľkách, ktorí máte záujem o nasledovné poradenské aktivity prosím prihláste sa u danej p. učiteľky - na konzultáciu prevádzanú v popoludňajšom čase na danej triede.

V Košiciach 10.8.2016

Mgr. Iveta Strukanová

Riaditeľka školy

Všetky spracované témy si môžete prečítať TU:

PORADENSKÁ ČINNOSŤ

Školský rok 2016/2017

Trieda	Meno a priezvisko učiteľky	Názov poradenskej témy
I.	Weissová Tatiana	Školská zrelosť a pripravenosť dieťaťa na školu
I.	Cmorová Eva	Nadané dieťa, jeho rozvoj, a školský zákon
II.	Lajošová Anna	Ako pomôcť deťom pri problémoch s rečou?
II.		
III.	Kandráčová Jana	Dieťa a kniha
III.	Rečová Viktória	Budovanie sebaúcty u detí
IV.	Smolíková Beáta	Ako naučiť deti empatii
IV.	Mgr. Durkáčová Jana	10 dôvodov, prečo by ste mali predškólakom čítať
VII.	Saxová Erika	Aby dieťa v škôlke neplakalo...
VII.	Bc. Lukáčová Sokolová Petra	Pripravení na škôlkársku premiéru?

Všetky spracované témy si môžete prečítať TU:

Ako naučiť deti empatií

Kým sa dieťa naučí empatií, prejde dlhší čas. Pri výchove bábätka k empatii zohráva dôležitú úlohu obdobie vzdoru.

Kedy a ako sa u dieťaťa vyvíja empatia, ohľaduplnosť a férovosť? Ako môžu prispieť rodičia pri podporovaní týchto dôležitých kompetencií? Či už na detskom ihrisku alebo v materskom centre – rodičia často pozorujú u svojho dieťaťa správanie, ktoré sa javí na prvý pohľad ako hlboká empatia: Ak plače nejaké dieťa, začne druhé srdcervúco plakať spolu s ním. A pritom vôbec nespolicíti so svojim kamarátom. Veda nazýva tento fenomén „citová nákaza“ – s empatiou však nemá vôbec nič spoločné.

Gény pri empatii nehrajú veľkú úlohu

Či už v materskej škole alebo na narodeninovej párty – všade možno pozorovať, že niektoré deti sa správajú súcitnejšie ako ostatné. Čím to je? Je to vrodené? Alebo ide skôr o otázku výchovy? Tak ako vo všetkých oblastiach vývinu, v ktorých sa vedú diskusie typu „dedičnosť - prostredie“, aj tu prišli vedecké štúdie k záveru, že oboje zohráva určitú úlohu.

Ale inak ako u iných vlastností osobnosti sa vyčísľuje genetický podiel na empatii, len asi 25%, ako uvádza jeden výskum u detí vo veku 14 mesiacov až tri roky. Z toho vyplýva, že rodičia a blízke osoby dieťaťa, napríklad učiteľky v materskej škole, môžu v značnej miere prispieť k tomu, aby podnecovali a podporovali vývin empatie a prosociálneho správania.

Ako môžu rodičia sprostredkovať empatiu svojim deťom

To najdôležitejšie, čo môžu rodičia urobiť pre podporu prosociálneho rozvoja, je niečo, čo je pre väčšinu úplnou samozrejmosťou: srdečný, láskavý a podporujúci prístup k svojmu dieťaťu. len tak vznikne bezpečné puto s rodičmi, ktoré dieťa potrebuje, aby si ono samo vedelo budovať a udržiavať úspešné vzťahy k iným ľuďom. Z pohľadu vývinovej psychológie môžu rodičia ešte schopnosť vcítienia sa podporovať aj dodatočne. Pomôže im pritom nasledovné:

Pozitívny model správania sa: Deti sa oveľa menej učia poučovaním a slovami, oveľa viac skúsenosťou, príkladom a imitáciou. Všimajú si: Keď sa mi pokazí veža z lega, ocko ma vezme do náručia a utešuje ma. Pozorujú: Čo urobí mama, keď je moja sestra smutná a plače? Ak rodičia v takýchto situáciách ukážu deťom pochopenie a berú pocity „postihnutej“ osoby vážne, namiesto toho, aby strach alebo smútok veľmi rýchlo odbavili, prípadne ho ignorovali, je to pre dieťa výborný model učenia. Vývinoví psychológovia tak prišli k záveru: dôležitejšie ako vedomá výchova je to, ako vidia deti svojich rodičov konať v každodennom živote. Ako sa vedia postarať o seba a o iných, ako sa vedia presadiť alebo sa stiahnuť do úzadia – toto všetko je pre dieťa príklad toho, ako si má usporiadať svoj život a svoje správanie.

Verbálne vyjadrenie pocitov: Spreádzajte zážitky dieťaťa popisáním ich pocitov, napríklad: „Vyzeráš unavene. Dlhá cesta ťa určite vyčerpala.“ Alebo: „Táto polievka chutí, však? Vidím ti to na nose.“ Alebo: „Chápem, že si teraz smutný/á. Ale myslím, že tvoj kamarát sa s tebou bude zajtra opäť pekne hrať.“

Empatia smerom k vám: Urobte dieťa senzibilným voči vašim vlastným pocitom. Príklad: „Veľmi ma bolí hlava. Ale ty mi môžeš pomôcť, aby mi bolo čoskoro lepšie. chcela by som si na polhodinku poležať na gauči. A bolo by fajn, keby si sa zatiaľ zahral/a vo svojej detskej izbe.“ Alebo: „Mám ti porozprávať, prečo mám dnes takú dobrú náladu?“

Praktické uplatňovanie empatie: Pomôžte vášmu dieťaťu vcítiť sa do druhého človeka. V supermarkete: „Dnes mala predavačka určite ťažký deň. Vyzerá veľmi unavená. Čo myslíš: Povieme jej niečo milé?“ V plnom autobuse: „Tá pani vzadu čaká bábätko. Uvoľnime jej jedno miesto na sedenie.“ Na detskom ihrisku: „Dieťa na preliezačke plače. Poď, opýtame sa ho, či mu môžeme pomôcť. Určite sa poteší, keď sa s ním zahráš.“

Induktívny výchovný štýl: To znamená, že rodičia neustále deťom pripomínajú dôsledky ich správania pre iných ľudí a podnecujú ich vcítiť sa do nich. Podľa veku dieťaťa to môže prebiehať rôzne. U malého dieťaťa to začína poznámkou: „Ak budeš sácať svojho malého brata, spadne.“ U väčšieho dieťaťa to môže vyzeráť nasledovne: „Ako by si sa cítil, keby ti tvoj najlepší kamarát zobral tvoju obľúbenú hračku?“ Alebo: „Ako by ti bolo, keby si bol smutný a druhé deti by si ťa vôbec nevšímali?“ Táto výchovná praktika je podľa skúseností oveľa účinnejšia ako karhanie a tresty. A silnejšie prispieva aj k tomu, aby si deti znútomnili hodnoty ako súcitiť, ohľaduplnosť, zdvorilosť – ale nie nátlakom. Akí sú pritom rodičia úspešní, závisí aj od ich vlastnej empatie. Ak sa im podarí takéto otázky riešiť primerane veku a situácii, bude ich pôsobenie pravdepodobne úspešné. Kto chce ale vysvetľovať trojročnému dieťaťu počas hrania sa v pieskovisku komplikované morálne zásady – pravdepodobne úspechy žať nebude.

Spracovala
Smolíková Beáta

ŠKOLSKÁ ZRELOSŤ A PRIPRAVENOSŤ

DIEŤAŤA NA ŠKOLU

„Na dobrém počátku všechno záleží.“ (J. A. Komenský) Obdobie nástupu dieťaťa so školy patrí medzi najvýznamnejšie vývinové etapy dieťaťa. Pre väčšinu detí je vstup do školy veľkou záťažou, dieťa opúšťa svet hier a musí sa prispôbiť životu v kolektíve a novým povinnostiam. Škola predstavuje pre dieťa situáciu, v ktorej sa uplatňuje predovšetkým svojim výkonom a podľa neho sa mu dostáva ocenenia. Preto je dôležité, aby malo od začiatku všetky predpoklady k dobrému výkonu. Problémy, alebo zlyhanie hneď na začiatku školskej dochádzky dieťa demotivujú, môžu vážne narušiť jeho sebavedomie a poznačiť tak celú školskú dráhu. Je teda potrebné, aby dieťa vstupovalo do školy zrelé a pripravené zvládať požiadavky, ktoré so sebou škola prináša. Zjednodušene môžeme povedať, že školská zrelosť je dosiahnutie takého stupňa vývinu (telesného, rozumového, emocionálneho a sociálneho), ktorý umožňuje dieťaťu úspešne si osvojovať školské vedomosti a zručnosti. Znamená takú zrelosť centrálnej nervovej sústavy, ktorá predstavuje odolnosť voči záťaži, schopnosť sústrediť sa a emocionálnu stabilitu. Zrelosť CNS je predpokladom úspešnej adaptácie na školský režim. Zrenie CNS ovplyvňuje lateralitu, rozvoj motorickej a senzorickej koordinácie, je predpokladom k rozvoju zrakovej a sluchovej percepcie.

Kritériá a znaky školskej zrelosti

1. Vek – k 31.8. dieťa dovŕšilo 6 rokov. Priemerný vek pripravenosti na školu je 6,5 rokov. Chlapci dozrievajú neskoršie, hlavne motorika ruky a sústredenie. Všeobecne platí, že u dievčat narodených od júla a u chlapcov od marca je lepšie posúdiť školskú zrelosť individuálne, odborným pracovníkom, pedagogicko-psychologickou poradňou.

2. Telesná spôsobilosť, vyspelosť, zrelosť nervových dráh. Posudzuje sa výška a hmotnosť dieťaťa, ktorá predstavuje kvalitatívnu premenu telesnej stavby dieťaťa, predĺženie končatín, relatívne zmenšenie hlavy, zúženie a sploštenie trupu, zníženie tukovej vrstvy, nástup druhej dentície. Pohyby dieťaťa sú presnejšie úspornejšie, jemnejšie. Dozrievanie mozgu sa prejavuje:

♣ V raste mozgu, v dôsledku pokračujúceho procesu myelinizácie, ktorý zabezpečuje pre nervy ochranné púzdro, ktoré urýchľuje proces neurálnych impulzov. Myelinizácia značne prispieva k vývinovým schopnostiam dieťaťa: oblasti mozgu zodpovedné za koordináciu oka – ruky, - schopnosť udržať sústredenú pozornosť (myelinizácia prebieha až do konca detstva). Školské spôsobilosti ako čítanie, ktoré si vyžaduje pozornosť a kontrolovanú koordináciu medzi očným svalstvom a niektorými oblasťami mozgu, a písanie, ktoré zahŕňa mentálnu koordináciu zvukov, písmen, slov a drobných pohybov prstov, sú závislé na určitej úrovni dozrievania mozgu.

♣ V zmenách štruktúry mozgu – u pravákov sa v ľavej mozgovej hemisfére nachádzajú mnohé centrá, ktoré majú dočinenia s aspektmi logickej analýzy a vývinu myslenia, zahrňujúc reč, pričom pravá hemisféra obsahuje mnohé centrá pre rozličné vizuálne a umelecké zručnosti, vrátane rozoznávania tvárí, priestorovú percepciu, reakciu na hudbu a pod. Vývin mnohých kognitívnych procesov je závislý na funkčnej spolupráci oboch mozgových hemisfér.

♣ V raste a vývine neurónov a ich vzájomnom prepojení, čo ovplyvňuje rozvoj vizuálnej integrácie. Dozrievanie mozgu je základom zlepšenia vizuálnej schopnosti v predškolskom období. Deti, ktoré sú mladšie ako 6 rokov, nemajú dostatočne vyvinuté očné svaly, aby im to dovoľovalo pohybovať očami pomaly a zámerne po riadkoch malých písmeniek. Až do veku 5 – 6 rokov má mnoho detí vizuálne obmedzenia, často sú ďalekozraké. Vo veku 6 rokov je väčšina detí schopná rozlišovať smer hore a dolu, neskôr smer vpravo a vľavo. Schopnosť pravo-ľavej lokalizácie závisí od zrelosti pravej mozgovej hemisféry. Deti, ktoré nie sú dostatočne zrelé, nie sú schopné rozlišovať medzi tvarovo podobnými písmenami, napr. p-b-d. **3. Mentálna spôsobilosť** - myslenie sa stáva analytickejším, zdokonaľuje sa schopnosť vystihnúť podstatné znaky a vzťahy medzi javmi, schopnosť reprodukovat' predlohu. Obohacuje sa slovná zásoba dieťaťa a jej obsah. Začína spontánny záujem o číslice a písmená. Dochádza k diferencovanejšiemu vývinu v základných duševných schopnostiach, napr. vo vizuálnej a sluchovej diferenciacii, v rozlišovaní tvaru a priestoru, ako aj v rozvoji kauzálneho myslenia.

4. Emocionálna zrelosť - ide o dosiahnutie relatívnej emocionálnej stability, ústup od impulzívnych reakcií a nadmernej vzrušivosti. Impulzívne konanie, citová labilita, precitlivosť, plačlivosť, nesústredenosť, nesamostatnosť, vzdorovitosť a agresivita patria medzi znaky nespôsobilosti pre školu.

5. Sociálna zrelosť predpokladá vyvinutú potrebu dieťaťa stretávať sa s inými deťmi, rovesníkmi, schopnosť podriaďiť sa zásadám a záujmom detských skupín. Dieťa musí byť dostatočne samostatné a primerane svojmu veku nezávislé od rodičov, musí byť schopné prevziať patričnú zodpovednosť za svoje konanie i za plnenie školských povinností a prevziať rolu školáka.

6. Reč, sluchové vnímanie a fonologické uvedomovanie Reč by nemala byť výrazne narušená, v rámci normy je možná mierna dyslália (rotacizmus, sigmatizmus). Rečová chyba často sprevádza ťažkosti v čítaní a písaní, čo sa môže javiť ako dyslexia. Primárne je potrebné logopedicky upraviť chybu reči. Fonologické uvedomovanie dieťaťa je jeden zo základných predpokladov, vedúcich k rýchlemu a úspešnému zvládnutiu čítania. Poznať prvé, posledné písmeno v slove, syntéza a analýza slov, rozklad slova na hlásky, skladanie slov z hlások.

7. Rozvoj matematických schopností - pre pochopenie počtu je nevyhnutné porozumieť základným pojmom pre označenie kvality: málo - veľa, viac – menej. Deti v predškolskom období posudzujú rozdiely v počte na základe vizuálneho odhadu. Predškolské dieťa sa učí posúdiť atribúty spojené s dĺžkou, veľkosťou, hrúbkou, poradím a pod.

8. Grafomotorika, lateralita - zvládnutie správneho držania ceruzky, sklon zošita, primeraná manipulácia a tlak pri písaní. Ľavorukosť je nevyhnutné rešpektovať, zvýšenú pozornosť treba venovať držaniu ceruzky a sklonu zošita, chybné návyky sa neskôr ťažko naprávajú! Školská pripravenosť (spôsobilosť) - postihuje úroveň predchádzajúcej prípravy z hľadiska schopností dieťaťa, získaných vplyvom prostredia a výchovy.

Školskú spôsobilosť posudzujeme na základe nasledujúcich ukazovateľov:

♣ Reč - výslovnosť, komunikácia, reprodukcia obsahu (napr. rozprávky), vyjadrovacie schopnosti.

- ♣ Činnosť a hra - vzťah k nim a záujem o ne, osvojovanie si nových činností.
- ♣ Motorika - ovládanie pohybovej aktivity, zručnosť a obratnosť.
- ♣ Grafomotorika - ovládanie ceruzky, výtvarný prejav a začiatok písomného prejavu, schopnosť napodobniť určité grafické vzory
- ♣ Sociabilita - správanie sa v kolektíve detí a dospelých, schopnosť nadviazať sociálny kontakt ♣
Zvládnutie prvkov sebaobsluhy - obliekanie, obúvanie, osobná hygiena, stolovanie.
- ♣ Emocionalita - určitá schopnosť ovládať svoje city, vyjadriť ich, bez problémov sa vedieť odpútať na primeraný čas od rodičov (najmä matky)
- ♣ Správanie sa - samostatnosť, aktivita, disciplinovanosť, prispôsobivosť.

Tiež je dôležité, aby dieťa bolo schopné rešpektovať a dodržiavať štandardné normy správania sa. Vedieť čo sa smie a čo nie, odlišiť dobré od zlého, správať sa na vyučovaní tak, ako s od neho vyžaduje a podobne. Je potrebné, aby vedelo odlišovať jednotlivé role (rodič, učiteľ, spolužiak, kamarát) a priradiť k nim dané správanie, ktoré sa s konkrétnou rolou spája. Nestačí, že dieťa je na školu zrelé. Je potrebné aby na ňu bolo aj pripravené. V prípade, že dieťa tieto požiadavky nespĺňa, je vhodné zvážiť odklad povinnej školskej dochádzky.

Zdroj: http://narnia.sk/data/files/skolska_zrelost.pdf

Spracovala

Weissová Tatiana

Zlá výslovnosť, šušľanie a iné rečové chyby:

Ako pomôcť deťom pri problémoch s rečou?

Vývoj detskej reči je prirodzený, no i tak sa u detí stretávame s mnohými rečovými zlozvykmi a chybami... Z návštevy u logopéda netreba mať istotne strach. Ich práca spočíva v rôznych jazykových cvičeniach, ktoré nie sú pre deti nepríjemné a často sú vedené hrovou formou, aby ich bavili aj z dlhodobého hľadiska. Dôležité je, aby s nimi rodičia pracovali ďalej aj v domácom prostredí a pomohli im tak skôr prekonať tieto problémy.

Od jednej návštevy až po dlhodobú pomoc

Niektoré rečové chyby možno odstrániť veľmi jednoducho a vyžadujú si len jednu konzultáciu.

Ak ide len o ľahký zlozvyk, ktorý sa dá účinne odstrániť cvikmi v domácom prostredí, dieťa nemusí byť stresované návštevou logopéda, pokiaľ mu je to nepríjemné.

Po prvej návšteve vám dajú zoznam slovných hračiek, ktoré budete doma dookola opakovať a ak sa mu výslovnosť zlepší, nemusíte prísť už ani na kontrolu.

Iné problémy ako napríklad zajakávanie si vyžadujú dlhobojšiu prácu s dieťaťom. Vtedy je proces výuky systematický, trvá niekedy aj pár mesiacov a hľadajú sa taktiež vedľajšie príčiny ako napríklad psychologické problémy, ktoré mohli spôsobiť túto rečovú vadu.

Ako môžete pomôcť vy?

S rečovými chybami môžete dieťom pomôcť z dlhodobého hľadiska pomocou vašej predvídavosti, keď s nimi budete cielene skúšať správnu výslovnosť, ale aj usilovným cvičením už po objavení tohto problému.

Medzi užitočné rady patrí napríklad:

- Už od malička rozprávajte s dieťmi čisto. Nemazajte sa s nimi, nepoužívajte detské pazvuky a obmedzte používanie zdobnenín. Slúžite im ako vzor a zatiaľ čo vy pohodlne prejdete do bežnej reči, im bude v ušiach stále znieť štýl predošlej komunikácie, ktorú ste mali s nimi.
- Nečakajte, že sa chyby z ich reči odstránia samé. Po treťom roku ich začnite intenzívnejšie opravovať, robte to priateľsky a milou materinskou formou, aby to v nich nezanechalo zlý pocit.
- Vymýšľajte rôzne hry so slovami, ktoré zlepšia ich slovnú zásobu a naučia ich dobre vyslovovať jednotlivé hlásky.
- Dávajte pozor na rozprávky nadabované v českom jazyku. Keď ich budú pozeráť denne a budú tak s češtinou v častejšom kontakte ako so slovenčinou, časom sa im tieto jazyky budú miešať a slová začnú vyslovovať nesprávne.
- Dbajte na precízne cvičenie úloh, ktoré dostanú od logopéda. Venujte im denne aspoň desať minút a vždy dozerajte na to, ako ich deti prevádzajú, aby ste ich mohli opravovať a usmerňovať.
- Zlepšujte aj ich slovnú zásobu a cielene ich učte nové slová. Neskôr ich inšpirujte aj k samostatnej tvorivosti, aby pomocou písania krátkych príbehov alebo detských básní zlepšovali prácu s jazykom.

Druhy rečových chýb

Zajakávanie a brblavosť

Tieto poruchy sú často spustené po nejakom silnom negatívnom zážitku. Okrem rečových cvičení je nutné navštíviť aj psychológa a odstrániť celý problém. Často sa objavuje iba pri stresovej záťaži a keď sa dieťa dostane do rovnakej situácie, ktorá spustila túto rečovú poruchu.

Zlá výslovnosť niektorých hlások

Najviac problémov robia dieťom písmená R a L. V tomto prípade stačia jednoduché jazykové cvičenia, ktoré pohodlne odstránia tieto chybičky. Môžete vyskúšať aj vlastnú pomoc, keď si na internete nájdete logopedické texty, ktoré naprávajú tieto problémy. Ak to nezaberie, zájdite za logopedom.

Vynechávanie a zamieňanie niektorých hlások

Stáva sa to najmä dieťom, ktoré rozprávajú veľmi rýchlo. Základným riešením je trochu ich upokojiť a naučiť ich rozprávať pomalšie. Pomôžu vám v tom rôzne logopedické hry a taktiež aj pravidelné opravovanie správnej výslovnosti.

Dieťa prestane hovoriť

Tak ako v prípade zajakávania, i pri stopnutí rozprávania ide o psychologickú chybu. Keď sa už dieťa raz naučí rozprávať, no potom sa zatne a komunikuje iba gestikuláciou, v žiadnom prípade za tým nie je

vývojová chyba alebo zanedbanie jeho rečového vývoja. Ide o silný emotívny zážitok, ktorý ho vykoľají natoľko, že zvolí takúto neprimeranú reakciu. Problém sa musí odstrániť spoluprácou logopéda so psychológom.

Šušľanie, rozprávanie nosom

Pri týchto poruchách môže ísť o kombináciu príčin. Skrývať sa za nimi môžu problémy s chrupom, keď dieťa nemá správne vyvinuté zuby a kvôli tomu ukladá v ústach zle jazyk a nesprávne vyslovuje slová.

Taktiež ide o zlý vzor od jedného z rodičov, keď môže mať rovnaký problém a nechtiac tak ovplyvní aj dieťa. No môže ísť aj o vývojovú poruchu, ktorá sa odstraňuje dlhšie a pracnejšie.

Vývinové chyby

Za rečovými vadami môžu byť aj niektoré vývojové poruchy ako napríklad zle zrastený jazyk, spomínané problémy s chrupom, ale aj vrodené problémy, pri ktorých dieťa nesprávne spracúva počuté slová a nedokáže im priradiť správny význam. Do tejto oblasti spadá aj dyslexia alebo dysgrafia.

Zdroj: <http://najmama.aktuality.sk/clanok/240138/zla-vyslovnost-suslanie-a-ine-recove-chyby-ako-pomoc-detom-pri-problemoch-s-recou/>

Spracovala

Lajošová Anna

Nadané dieťa, jeho rozvoj, a školský zákon

Ako pracovať s nadaným dieťaťom v predškolskom veku?

V predškolskom veku by mali rodičia najmä:

- **poskytovať dieťaťu dostatok pestrých podnetov**

Nadané deti majú potrebu zaoberať sa kognitívnymi oblasťami, získavať informácie o rôznych oblastiach okolitého sveta. Tomu by mali zodpovedať aj hračky, detské knihy, výber filmov a tiež rodinné aktivity tak, aby si mohlo vybrať oblasť svojho záujmu.

- **nechať sa viesť dieťaťom v jeho kognitívnych potrebách**

Ak má záujem o písmenká, je vhodné kúpiť mu magnetickú abecedu, skladačku, knižku s jednoduchými textami, odpovedať mu na otázky typu: „Aké je toto písmenko?“ a neodbíjať ho vetou: „Na toto máš ešte čas.“ Ak sa mu zapáčili hviezdy a planéty, je dobré kúpiť mu encyklopédie, ukázať mu obrázky na internete...

- **zdieľať záujmy dieťaťa**

Ak rodičia pátrajú po nových oblastiach spolu s dieťaťom, upevní sa medzi nimi vzťah, dieťa získa partnera na zaujímavú komunikáciu, rozvíja si svoju vnútornú motiváciu (má s kým zdieľať svoj záujem). Takéto spoločné aktivity obohatia aj samotných rodičov, pretože pri získavaní informácií sa aj oni dozvedia mnoho nových zaujímavých vecí (napr. že existuje ksukol chlpatochvostý, že maserati je ručne vyrábané auto... osobná skúsenosť).

- **podporovať jeho samostatnosť**

Nechať dieťa samotné sa rozhodovať v situáciách kde je to možné, neorganizovať násilne jeho voľný čas, aj keď nie vždy aktivity typicky nadaného dieťaťa spĺňajú predstavy dospelých (napr. dieťa sa niekedy do svojej obľúbenej oblasti tak zahĺbi, že ju mieša do každého rozhovoru, každej činnosti a dospelí môžu nadobudnúť pocit, že je čas mu tieto aktivity obmedziť; alebo v záujme svojej tvorivo-pátracej činnosti zahltí svoju izbu otvorenými knihami, nákresemi a obrázkami hviezdnej oblohy)

- **rozvíjať celú jeho osobnosť**

Niektoré nadané deti majú problém nájsť si kamarátov na komunikáciu, niekedy sa radšej hrajú samé alebo odmietajú typické detské aktivity. Rodičia by mali ponúkať deťom lákavou formou aj fyzické a hrové aktivity – s ohľadom na jeho telesný a sociálno-emocionálny vývin.

- **v prípade problémov navštíviť odborníka**

Niekedy sú nadané deti príliš vnímavé na nové informácie alebo silno perfekcionistické, v dôsledku čoho sa môžu objaviť tiky, zajakavosť. Môžu byť príliš sebaapresadzujúce, negativistické, až manipulatívne k svojmu okoliu. Je lepšie riešiť tieto príznaky v začiatkoch pod vedením odborníka, ako narobiť prípadné výchovné chyby a potom ich odstraňovať.

Máte také dieťa doma?

Ak sa vám zdá, že vaše dieťa má viaceré typické črty nadaných detí, je vhodný čas na návštevu poradenského zariadenia, ktoré intelektové nadanie dieťaťa identifikuje (bez tohto kroku nie je možné zaradiť dieťa do špeciálnej školy, triedy, či individuálne ho integrovať).

Musí ísť o poradenské zariadenie, ktoré je zaradené v sieti škôl a školských zariadení (teda je oficiálne schválené Ministerstvom školstva). Za „žiacov s nadaním“ totiž možno označiť iba takých, ktorých talent diagnostikovali v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP)

V materských školách so zameraním podľa druhu nadania sa vytvárajú podmienky pre rozvoj príslušného nadania detí s uplatňovaním špecifických výchovných a vzdelávacích metód a organizačných foriem výchovy a vzdelávania.

Pre rozvíjanie nadania vytvárajú inštitucionálne podmienky zriaďovatelia, individuálne podmienky materské školy. Individuálne podmienky pre rozvíjanie nadania sa deťom s nadaním vytvárajú tým, že sa im umožní: vzdelávať sa v predmetoch alebo oblastiach vzdelávacieho programu základnej školy v materskej škole alebo prijatie do základnej školy pred dosiahnutím šiesteho roku veku.

Pre výchovu a vzdelávanie týchto detí materské školy vytvárajú individuálne podmienky v školských vzdelávacích programoch. Individuálnymi podmienkami sú:

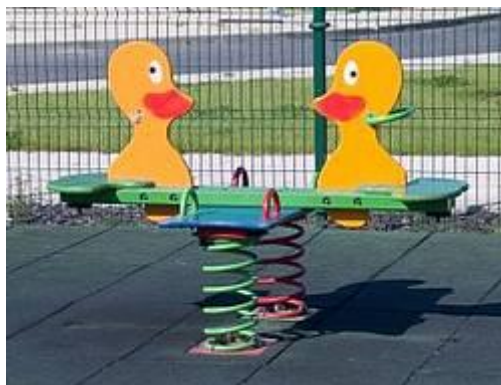
- vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- úprava organizácie výchovy a vzdelávania,
- úprava prostredia, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje,
- využitie špecifických metód a foriem výchovy a vzdelávania.

Vzhľadom na individuálny vývin talentu nie je vylúčené, že dieťa, ktoré dnes identifikačným procesom neprešlo, bude ako nadané diagnostikované o rok či dva. Ale aj naopak: fakt, že vaše dieťa dnes podáva mimoriadne výkony, neznamená stopercentnú istotu, že medzi tých najlepších bude patriť celý život.“

Spracovala

Cmorová Eva

Aby dieťa v škôlke neplakalo...

Prázdniny skončili a rodičia s deťmi opäť ráno vykračujú do škôlky, do školy. Niektoré deti idú samostatne, iné v skupine ako kamaráti, niektoré sa tešia, iným je to jedno, ale sú aj také, ktoré cestou do školy či škôlky plačú. A niektoré dokonca hystericky vystrájajú a jačia, lebo nechcú ísť do škôlky. Nejednen rodič sa na pár metroch riadne zapotí, prežije rôzne pocity od hanby, že nezvláda svoje dieťa, až po výčitky svedomia, lebo dieťa núti ísť niekam, kam ono nechce.

Prečo deti plačú?

Plač je prvý zvuk, ktorým dieťa po narodení nadväzuje s okolím komunikáciu. Plačom dieťa vyjadruje svoj stav, svoje potreby. Mamička sa pomerne rýchlo po narodení dieťatka dokáže zorientovať v rôznych druhoch plaču a podľa toho naň aj reaguje. Inak plače dieťa, keď je hladné, inak, keď je unavené, inak, keď je choré, inak, keď vyžaduje pozornosť. Ako dieťaťko rastie a začína si uvedomovať svet okolo seba, aj jeho komunikačné zručnosti sa rozširujú a plač sa presúva na úroveň vyjadrenia nespokojnosti, strachu, bolesti - vo všeobecnosti plačom deti vyjadrujú niečo negatívne, čo je ťažké vyjadriť bežnými slovami. Podvedomá reakcia priemerného dospelého na plač je dieťa utíšiť a snažiť sa odstrániť príčinu plaču. (Samozrejme, nemôžeme zbúrať škôlku ani školu :)).

Nechcem ísť do škôlky!

Dieťa je silno viazané na rodičov, resp. na osoby, ktoré mu prejavujú mimoriadnu starostlivosť a náklonnosť. Nutnosť odpútať sa na istý čas od rodičov v dieťati vzbudzuje pocit ohrozenia, neistoty. Škôlka je pre dieťa novým prostredím s cudzími ľuďmi, v detskom ponímaní času takmer bez časového ohraničenia. Dieťa môže mať pocit, že ak raz vojde do škôlky, už nikdy neuvidí svoju mamku, svojho ocka. Možno sa už nikdy nevráti domov a nebude sa môcť zahrať so svojimi hračkami. Dôvodom na plač je často aj strach z neznáma - neviem, čo ma tam čaká, aká bude učiteľka, akí budú spolužiaci, či všetko dobre zvládnem. Jediné riešenie, ako sa tejto katastrofe vyhnúť, je ne ísť do škôlky. A do škôlky nepôjdem vtedy, ak budem dostatočne silno plakať (vyjadrovať svoje obavy), prípadne aj revať a aktívne sa brániť.

Pozitívna motivácia a povinnosti

Každý človek v živote má nejaké povinnosti. Dospelí chodia do práce, aby zarobili peniaze, z ktorých potom rodina žije. Veľké deti chodia do školy, aby sa naučili, ako peniaze zarábať. Menšie deti chodia do školy, aby sa najprv naučili čítať a písať a najmenšie deti chodia do škôlky, aby sa pripravili na školu. Len maličké bábätká zostávajú s mamkou, lebo tie ešte nevedia hovoriť a cudzí ľudia by im nerozumeli. Až keď mamka naučí bábätko rozprávať a bábätko narastie, aj ono potom začne chodiť do škôlky. Mamka sa vráti do práce a bude sa tešiť, keď sa po škôlke, škole a práci stretne celá rodina doma. Napokon, do tejto škôlky kedysi chodil aj ocko a presne táto pani učiteľka ho učila zaviazať šnúrky na topánkach. A keby mamka mohla, tiež by sa rada vrátila do škôlky, lenže teraz je už na také maličké stoličky a postielky priveľká, už by sa do škôlky nezmestila. A tie hračky aké sú tam parádne! Veď také doma nemáme!

Dieťa potrebuje istotu

"Ja pre teba prídem hneď, keď skončím v práci." Dieťa čas vníma trochu inak než dospelí a takáto veta mu neposkytuje takmer žiadnu istotu, lebo si nevie dosť dobre predstaviť, kedy sa práca skončí. Trochu lepšie znie uistenie: "Prídem pre teba, keď sa vyspíš. Dovtedy sa trochu zahráš, pôjdeš na prechádzku von s kamarátmi a s pani učiteľkou a potom si všetci trochu oddýchnete v postieľkach." Ak dieťa neholduje popoludňajšiemu spánku, asi by bolo vhodné formulovať vetu v duchu "keď sa všetky deti vyspia". Pomáha pribaliť do škôlky aj nejakú osobnú vec - ja som to riešila maličkým voňavým bylinkovým vankúšikom v tvare srdiečka. "Keď budeš s týmto vankúšikom spinkať, bude sa ti o mne snívať a ja budem s tebou." Taký vankúšik sme potom využívali aj po predĺžených víkendoch, keď sa deťom veľmi do škôlky ísť nechcelo: "Máš tam predsa vankúšik, ktorý skrýva sladké sničky len pre teba."

"V škôlke ti bude dobre" musí zniet' pravdivo!

Matky všeobecne veľmi ťažko znášajú situácie, keď dieťa plače a ony nemôžu nijako plač utíšiť. Nejedna z nás ráno odchádzala zo škôlky so slzami v očiach a výčitkami svedomia. Ak utešujeme dieťa, že v škôlke mu bude dobre, musíme tomu samy veriť. Tiež som prešla situáciami, keď syn celú cestu do škôlky verklíkovoval, ako nechce ísť do škôlky, lebo so mnou mu je lepšie. Len čo si však prezul papučky, už utekal do triedy a ani si nespomenul, že sa mu tam nechcelo ísť. Starostlivosť rodičov je nenahraditeľná, no každé dieťa potrebuje aj rovesníkov a iné hry, ktoré rodičia aj napriek snahám nevedia vždy zabezpečiť. S rodičmi dieťa pozná svet z jednej strany, v spoločnosti kamarátov a učiteľiek zas z inej. Nástupom dieťaťa do škôlky nastáva zmena v živote dieťaťa, ale i v živote rodičov. Škôlka je pre dieťa ďalším krokom na ceste k samostatnosti a rodičia si tiež musia začať zvykať, že dieťa začne prejavovať svoju závislosť/nezavislosť inak.

Zdroj:babetko.rodinka.sk/vychovavame/opatrovanie-jasle-skolky/skolka/

Spracovala

Saxová Erika

Dieťa a kniha

Na čítanie je VŽDY vhodný čas.

Najdôležitejšie je vášmu dieťaťu čítať knihy. Vyhradte si čas v dni na čítanie vášmu dieťaťu. Veľa rodičov najradšej číta s deťmi večer pred spaním, ale kedykoľvek je vhodné s dieťaťom čítať. Tu je niekoľko rád, ako urobiť s čítania dôležitú súčasť dňa:

- Urobte v detskej izbe vášho dieťaťa knižnicu, aby ste vaše dieťa naučili, že knihy sú dôležitou súčasťou domáceho prostredia. Ak je to možné, zahrňte do knižnice pestré obrázkové knižky, knižky s rýmovačkami, riekankami, rozprávkami i doma vytvorené knižky.
- Zvoľte si príjemné miesto pre čítanie ako napríklad hojdacie kreslo, mäkký koberec, pohodlný gauč alebo kreslo. Dotyk a pohladenie sú pre deti nesmierne dôležité. Zoberte si dieťa na kolená alebo si ho pritúlte k sebe. Takto spolu strávite veľmi príjemné chvíle, ktoré si bude dieťa pamätať až do dospelosti. Ak je to možné, dovoľte, aby dieťa držalo knihu a obracalo strany.
- Než začnete čítať knižku, zoznámte sa s ňou. Stanete sa tak lepším rozprávačom príbehu. Čítanie príbehu môžete urobiť výnimočným pre vaše dieťa, keď necháte čas na otázky a odpovede, ak budete čítať pomaly a zrozumiteľne, ak budete držať knihu tak, aby dieťa videlo obrázky a slová a ak urobíte príbeh zaujímavým tým, že budete meniť tón a farbu hlasu.

- Čítať deťom môžeme už od ranného detstva. Čím skôr deťom začneme čítať, tým ľahšie a lepšie to pôjde.
- Verše, rýmy, piesne, opakovania a podobné ľubozvučné texty stimulujú rozvoj detského jazyka a počúvanie. Jednoducho, ale pritom výrazne ilustrované knihy vzbudzujú detskú zvedavosť. Začínajte s obrázkovými knihami a postupne prechádzajte na príbehy a romány.
- Upozornenia, ako napríklad: „Sed' kľudne! Dávaj pozor! Nevrt' sa!“ neprispievajú k spokojnej a príjemnej atmosfére.
- Pri hlasnom čítaní sa u detí rozvíja umenie počúvať druhého. Nečítajme príliš rýchlo, doprajme počúvajúcemu dieťaťu dostatok času, aby príbeh precítilo a rozvíjalo si pritom svoju predstavivosť.
- Ak čítame na pokračovanie, pred každým ďalším čítaním stručne zhrňme predchádzajúcu časť.
- Ak dieťa prejaví záujem, rozprávajme sa s ním o prečítanom.
- Skôr, ako začneme čítať novú knihu, venujme pozornosť ilustrácii na jej obale a diskutujte o nej. Pýtajte sa dieťaťa: „Čo si myslíš, o čom bude táto kniha?“
- Pred obrátením ďalšieho listu obrázkovej knihy, alebo v ktorejkoľvek inej časti textu sa zastavme a opýtajte sa: „Čo si myslíš, ako to bude pokračovať? Čo by si Ty urobil/a na jeho/jej mieste?“
- Otcovia by mali vynaložiť zvýšené úsilie čítať svojim deťom. Keďže väčšina učiteľov základných škôl sú ženy, malí chlapci často spájajú čítanie len so ženami a prácou v škole.
- Buďme príkladom. Nech naše dieťa vidí, že si radi vo svojom voľnom čase čítame a nielen vtedy, keď máme čas vyhradený na hlasné čítanie. Dajme najavo, že čítanie je veľmi príjemná činnosť.
- Pamätajte, že pre dieťa predškolského veku je dôležité naučiť sa od nás chcieť čítať.
- Nepoužívajte knihu ako hrozbu: „Ak si neupracješ izbu, večer Ti nebudem čítať!“ Len čo naše dieťa zistí, že používame knihu ako zbraň, zmenia svoj postoj ku knihám z pozitívneho na negatívny.
- Usmerňujme množstvo času, ktoré dieťa venuje sledovaniu televíznych programov. Na mnohé televízne programy však môžete nadviazať čítaním kníh, alebo naopak, na základe prečítanej knihy vyberieme televízny program, ktorý dieťaťu rozšíri obzor.
- Nesnažme sa súťažiť s televíziou. Ak sa opýtame dieťaťa, či chce príbeh alebo televíziu, zvyčajne si vyberie to druhé.
- Akékoľvek čítanie je lepšie ako žiadne, avšak ak sa nám samotným príbeh nepáči, nepokračujme v čítaní. Uznajme chybu a vyberme iný titul.
- Nečítajme príbehy, ktoré sa nám samým nepáčia. Naša nechut' sa prejaví aj na čítaní a tým minie svoj účinok.
- Nenechajme sa znervózniť otázkami kladenými počas čítania, najmä ak sú poslucháčmi malé deti. Trpezlivo odpovedajte na ich otázky. Neodmietajte otázky a neodpovedajte unáhle.
- Nemýľme si kvantitu s kvalitou. Desať minút čítania, ktorému venujeme plnú pozornosť a nadšenie, sa môže s veľkou pravdepodobnosťou uchovať v mysliach našich detí dlhšie ako dve hodiny strávené pred televíziou.

Spracovala

Kandráčová Jana

Budovanie sebaúcty u detí

V psychológii sebaúcta znamená celkové ocenenie vlastnej hodnoty. Nájdeme ju aj pod názvami poznanie vlastnej hodnoty, sebadôvera alebo rešpektovanie vlastnej osobnosti. Hoci sa bežne vyskytujú jej krátkodobé odchýlky, psychológovia ju zvyčajne považujú za trvalú vlastnosť osobnosti.

Sebaúcta je v podstate sebaláska, ktorú si budujeme na základe uvedomovania si svojej ceny a hodnotenia sa podľa vecí, na ktorých nám najviac záleží. Hodnotíme vlastné úspechy i neúspechy, k hodnoteniu pridávame kritiku i pochvaly iných ľudí. Taktiež hodnotíme spôsob, akým sme zvládli úlohy, do ktorých nás obsadilo okolie alebo my sami. To všetko nám pomáha vytvoriť si o sebe kladné i záporné obrazy. To znamená, že to, ako sa vnímame, je súhrnom našich pozitívnych a negatívnych črt vnímaných našim okolím i sebou samým. Budovanie sebaúcty je pre väčšinu ľudí náročná úloha.

Sebaúcta u detí

Sebaúcta sa u detí začína vytvárať už v kojeneckom veku na základe správania rodičov k dieťaťu. Ak mu rodičia poskytujú dostatok vhodných podnetov a nechajú mu aj určitú voľnosť pre jeho rozvíjanie sa, dieťa spoznáva svoju veľkú hodnotu.

Istota dieťaťa, že je milované a hodné lásky, sa s pribúdajúcim vekom začína rúcať. Ak nie ste s ním, stáva sa neistým, keď chcete odísť, môže spanikáriť. Ak odpovedáte v takýchto situáciách dôrazne no s láskou, začne postupne odlúčenie znášať lepšie. Nebude rado, že odchádzate, ale jeden a pol ročné dieťa si už bude viac-menej isté, že sa vrátite.

Ako rastie, začína si stále viac uvedomovať seba samého a svoju rozdielnosť od tých, ktorí sa oňho starajú. To sa deje niekedy v druhej polovici druhého roka. Dieťa začína objavovať svoju odlišnosť a vytvára si predstavu o sebe. Jeho predstava o sebe sa čoraz viac zakladá na porovnávaní seba samého s ostatnými ľuďmi. Tieto porovnávania môžu byť neškodné (napr. ona je to dievčatko, ktoré má červenú bundičku) ale i znepokojujúce (on je ten chlapček, ktorý nevie rýchlo bežať).

Dieťa sa musí naučiť, že ho milujete také, aké je. Ak verí, že ho milujete len pre jeho úspechy a práve teraz sa mu to nedarí, myslí si, že ho milujete menej. Aj sebavedomé dieťa sa musí naučiť, že nie vždy môže byť najlepšie.

Ako budovať sebaúctu u detí?

Dôležitou úlohou pre rodičov je viesť dieťa tak, aby sa cítilo hodnotné. Dieťa, ktoré sa cíti hodnotné, cíti sa byť dobré, je plné sebavedomia a jeho sebaúcta je vysoká.

Tak, ako rodičia hodnotia svoje dieťa, tak ono potom hodnotí seba.

Pri budovaní sebaúcty u detí je dôležitý spôsob komunikácie s dieťaťom. Budovanie sebaúcty je proces, ktorý rodičia robia každý deň bez ohľadu na to, či si to uvedomujú alebo nie. Mali by si však uvedomiť niekoľko vecí:

1. Porovnávaním dieťaťa s inými môžete jeho sebaúctu zničiť.
2. Nie vždy sa aj tie najlepšie plány podaria.
3. Každé dieťa si zaslúži mať so seba dobrý pocit bez ohľadu na to, čo robí alebo nerobí.
4. Každý neúspech alebo sklamanie by mali byť pre rodičov príležitosťou, aby z nich mali nejaký úžitok, poučili sa z chýb, úplne na nich zabudli alebo to jednoducho nechali tak a nevracali sa k nim.
5. Hovorte deťom, akú majú pre vás cenu, ako veľa pre vás znamenajú.
6. S dieťaťom zaobchádzajte úctivo a zdvorilo, ako keby to bol cudzí človek.
7. To, ako sa dieťa správa, sa učí doma. Porozmýšľajte, či s dieťaťom komunikujete efektívne, venujete sa mu, alebo ho okriknete, ste netrpezliví a podráždení.
8. Nikdy neurážajte dieťa!

9. Počúvajte dieťa, čo vám chce alebo sa snaží povedať. Keď sa sním rozprávate, odstráňte všetky rušivé vplyvy (vypnite rádio, TV, odložte knihu) a pozerajte sa na neho. V priebehu rozhovoru mu kladte otázky ako dôkaz, že sa o neho naozaj zaujímate.

10. Zaujímajte sa o názor dieťaťa a pýtajte sa ho na naňho. Môžete požiadať dieťa o radu vo veciach, ktorým sa rozumie. Plánujte spolu výlety či dovolenku. Pre dieťa je dôležité vedieť, že jeho názor sa ráta a má v rodine svoju váhu.

11. Trávte s dieťaťom spoločný čas a robte veci spolu. Dieťaťu tak na jednej strane dávate najavo, že je pre vás hodnotné a na strane druhej sa pri vás naučia zručnosti a stanú sa schopnejšími. V takýchto chvíľach sa dieťa ľahšie otvorí a podelí sa s vami o svoje radosti i starosti.

12. Buďte dieťaťu príkladom.

13. Pri skúšaní nových vecí ho povzbudzte, prípadne mu vysvetlite alebo ukážte, ako danú vec urobiť alebo ako danú situáciu vyriešiť.

14. Chváľte dieťa za všetko, čo chcete u neho posilniť (pekné charakterové vlastnosti, aktivity, činy). Dieťa rado prijíma pochvalu, hlavne keď vie, že urobilo niečo dobré. Všimajte si jeho silné stránky a povedzte mu o nich.

Vedomie vlastnej hodnoty dieťaťa ovplyvňuje jeho pocit bezpečia a jeho nezávislosť. Dieťa, ktoré sa má rado, pozná svoju hodnotu, sa nepotrebuje utvrdzovať o láske okolia a priťahovať na seba pozornosť nevhodným správaním alebo neustálou snahou zapáčiť sa niekomu. Vie, že ho stále milujete, aj keď práve nie ste pri ňom alebo robíte niečo iné.

Spracovala

Viktória Rečová

10 dôvodov, prečo by ste mali

predškólákom čítať

Ak je na vašom zozname inteligencia detí na najvyšších miestach, tak ste ako väčšina rodičov. Každý chceme mať úžasné, múdre a inteligentné deti. Trávime toľko času výberom vhodnej škôlky, školy a uisťovaním sa, že ich učitelia splňajú naše očakávania. No pamätajte na jednu veľmi dôležitú vec: Ste to práve vy rodičia, ktorí máte silu využiť detský potenciál a rozvíjať ich inteligenciu. Môžete tak robiť napríklad aj vďaka tomu, že **urobíte knihy neodmysliteľnou súčasťou ich života**.

Všetci vieme, že čítať svojim deťom je dobrá vec, no poznáte skutočné výhody u detí predškolského veku, ak ich budete pravidelne vystavovať čítaniu? **Prečítajte si pár benefitov, ktoré vám spoločné čítanie môže priniesť.**

1. Posilníte si váš vzťah

Čím bude dieťa staršie, bude stále viac v pohybe – hrať sa, behať, skúmať svoje prostredie. Pri čítaní knihy sa môžete opäť k sebe pritúliť a pritnúť ako vtedy, keď bolo vaše dieťa ešte bábätko. Namiesto toho, aby sa čítanie stalo akousi povinnosťou, môže stať veľmi obohacujúcou aktivitou, ktorá vám obom prinesie blízkosť toho druhého. Zažívajte spontánne tieto príjemné okamihy znova a znova.

2. Lepšie akademické výsledky

Jedným zo základných benefitov čítania predškólákom je lepšia schopnosť učenia vo všeobecnosti. Viaceré štúdie dokázali, že deti, ktoré sú vystavené čítaniu pred školou sa darí lepšie vo všetkých aspektoch formálneho vzdelávania. Čítanie je nevyhnutným predpokladom na zvládanie všetkých predmetov v škole. Ak si však dieťa nie je schopné prečítať a jasne pochopiť zadanie, nemôžeme od neho očakávať zázraky.

3. Lepšie základné schopnosti vyjadrovania sa

Počas obdobia pred školou sa deti snažia osvojiť si rozhodujúce jazykové schopnosti. Počúvaním toho, čo im čítate, deti posilňujú základné zvuky, ktoré formujú ich jazyk. „Hrané čítanie“, kedy dieťa s krikom preskakuje strany a šťastne blaboce, je veľmi dôležitou predgramotnou aktivitou.

4. Osvojenie základov ako čítať knihu

Deti sa nerodia s prirodzenými vedomosťami, že text sa číta zľava do prava alebo že slová sú oddelené od obrázkov. Základné predčitateľské schopnosti ako tieto patria medzi hlavné benefity včasného čítania.

5. Lepšie komunikačné schopnosti

Keď využívate čas na čítanie deťom, budú omnoho radšej vyjadrovať svoje pocity a zdravo nadväzovať vzťahy s inými. Keď sú svedkami interakcií medzi charaktormi v knihách, ktoré čítate a tiež kontakt s vami počas čítania, dieťa dosahuje cenné komunikačné schopnosti.

6. Spozná umenie jazyka

Skoré čítanie deťom umožňuje lepšie pochopiť základy jazyka predtým ako dosiahnu školský vek.

7. Lepšie logické myslenie

Ďalšou ilustráciou dôležitosti čítania deťom je schopnosť pochopiť abstraktný koncept, použiť logiku v rôznych situáciách, rozpoznať príčinu a efekt a uplatniť dobrý úsudok. Ak začne dieťa porovnávať veci, o ktorých ste čítali s tým, čo sa nachádza v jeho reálnom svete, bude ešte viac zaniietený pre tento príbeh.

8. Nadšenie pre nové zážitky

Ako sa vaše dieťa približuje k určitým vývojovým míľnikom alebo potenciálne stresovým zážitkom, zdieľanie príbehu je vynikajúcim spôsobom ako mu pomôcť prekonať a spracovať túto zmenu, či skúsenosť. Napr. ak je vaše dieťa nervózne z nástupu do škôlky, čítajte mu príbeh, ktorý hovorí o tom, že jeho strach je normálny.

9. Zlepšujete koncentráciu a disciplínu

Malé deti sa prirodzene vrtia a sú rozptýlené počas čítania. Učia sa tu zostať po celý čas čítania a zotrvať na mieste. S prichádzajúcim úplným pochopením čítania, prichádza i silnejšia sebadisciplína, dlhší interval sústredenia a lepšie zapamätanie čítaného textu. Toto všetko bude veľmi užitočné pri vstupe do školy.

10. Vedomosť, že čítanie je zábava!

Skoré čítanie pomáha deťom vidieť knihy ako zábavu a nie ako prácu. Deti, ktoré sú skoro vystavované čítaniu kníh uprednostňujú knihy pred videohrami, televíziou a inými druhmi zábavy, keď sú staršie.

Knihy majú silu obohatiť predškolákov nespočetnými spôsobmi. **Ako rodič môžete urobiť vd'aka čítaniu pre svoje dieťa jednu z najdôležitejších vecí – pripraviť mu základy pre vynikajúce akademické výsledky.**

Použitá literatúra:

1. <https://eduworld.sk/cd/nl/392/10-dovodov-preco-by-ste-mali-predskolakom-citat>

Spracovala

Mgr. Jana Durkáčová

Pripravení na škôlkársku premiéru?

Nástup do materskej školy je pre vaše dieťa dôležitým zlomom v jeho živote. Nielen preto, že bude od vás odlúčené na niekoľko hodín v priebehu dňa. Aj hry s inými deťmi, konfrontácie so skupinou neznámych tvárí a vyššie požiadavky na samostatnosť sú úplne nové. Hlavne prvý deň v škôlke je celkom výnimočný, mnoho detí je práve v tento deň prvýkrát dlhšiu dobu mimo domova.

Doteraz sa dieťa koncentrovalo predovšetkým na rodinu. V škôlke ale už nehrá hlavnú rolu, musí si vybojovať miesto v skupine. A to nie je pre našich najmenších také jednoduché, zato však veľmi dôležité, pretože to rozvíja ich sociálne schopnosti.

Táto nová etapa v živote predstavuje pre mnoho detí krízu. Reakciou na túto krízu môžu byť stavy, kedy sa niektoré deti dočasne vracajú späť na vývojovo nižšiu úroveň, začnú sa v noci pomočovať, alebo vyžadujú od rodičov ochranu.

Majte teda ako rodičia na pamäti fakt, že nie všetky deti zvládnu nástup do škôlky bez problémov. Existuje však niekoľko rád a trikov, ako deťom tento zásadný životný krok pomôcť zvládnuť.

Prvé dni v materskej škole

- Keď príde deň D, prvá návšteva škôlky, dohodnite si s dieťaťom presný čas, kedy preňho prídete, a sľúďte mu, že to dodržíte.
- Vyhňte sa dlhým rozlúčkovým scénam.
- Aj váš vlastný postoj k materskej škole je veľmi dôležitý. V každom prípade by ste mali mať dôveru v učiteľky v MŠ, ktorým zverujete svoje dieťa. Vaše dieťa vycíti, pokiaľ si nie ste istí, a bude reagovať strachom.
- Je potrebné aj to, aby ste prekonali svoju vlastnú izoláciu. Pre mnoho rodičov je ťažké „vzdať sa“ dieťaťa. Dostanú strach, že už nebudú potrební, že dieťa je už samostatné a oni stratili zmysel života.
- Mali by ste bez pochyb dôverovať schopnostiam svojho dieťaťa, že si nájde kamarátov a zvládne požiadavky, ktoré na neho budú kladené.
- Pokiaľ vo vás drieme strach, že to nezvládne a zlyhá, bude vaše dieťa neisté, pretože deti majú veľmi citlivé „anténky“ a rýchlo zachytia obavy rodičov.
- Oslobodte sa teda od svojho vlastného strachu. Pokiaľ by malo vaše dieťa problémy, určite nebudú spôsobené tým, že ste zlá mama alebo zlý otec. Potiaže sú celkom normálne, dieťa ich musí prekonať – a to prispieva k jeho vývoju.

Rodičia túto situáciu poznajú

Privediete svoje dieťa do škôlky a ono od vás jednoducho nechce ísť samé. Vymýšľa si všetko možné a pevne sa drží ako kliešť. Cítite bolesť dieťaťa. S ťažkým srdcom a zlým svedomím sa vymaníte zo zovretia, počúvate za dvermi a pochybujete, či sa má vaše dieťa skutočne dobre. Zatiaľ čo vy ešte dlho premýšľate, či ste naozaj urobili dobre, že ste tam dieťa nechali bez vás, dieťa sa už dávno rozptýlilo a hrá sa s novými hračkami.

Darčeky

Pretože rituály sú z psychologického hľadiska dôležité, práve psychológovia odporúčajú na prekonanie tejto prechodnej situácie v prvý deň škôlky nasledovné: „Majte pripravený darček. Ten poskytne – podobne ako šlabikár v prvej triede ZŠ – nástupu do škôlky rituálny rámec. Darčekom môže byť fľaša s obrázkami na pitie, nádoba na desiatu alebo nové tenisky – hlavné je, že to bude niečo, čo dieťa dobre využije.“

Plakať i smiať sa zároveň

Prvý deň v škôlke (ale aj tie ďalšie) kolíšu deti medzi radosťou a obavami, medzi hrdosťou a skepsou. Ide o obdobie plné protichodných emócií. Smiať sa, plakať – alebo oboje naraz? V čase okolo nástupu do materskej školy je tak trochu narušený aj chod celej rodiny. Aj mamy a otcovia bojujú so zmiešanými

pocitmi. Nezriedka cítia smútok z toho, že dieťa je už veľké a nebude sa celý deň hrať doma. Niektoré mamy zažívajú dokonca pocity viny, keď zverujú svoje dieťa do cudzích rúk. Na druhej strane ale pociťujú radosť z toho, že budú mať opäť viac času na svoje aktivity, na svoju prácu.

Otázka osobnosti

Či trvá adaptačná fáza len pár dní alebo niekoľko týždňov, to sa u detí líši. Pretože to, ako ľahko alebo ťažko si deti zvykajú v novom prostredí má síce dočinenia s tým, či má dieťa 2,5 či 3,5 roka – ide však omnoho viac o otázku osobnosti a iné okolnosti. Možno sa práve začínajúcemu škôlkarovi narodila sestrička alebo mama opäť nastúpila do zamestnania. Tieto okolnosti môžu u dieťaťa vzbudzovať neistotu. Typické znaky toho, že dieťa sa ešte s takými situáciami nevyrovnalo, sú potiaže pri nadväzovaní kontaktov a agresivita.

S nácvikom to ide ľahšie

Pokiaľ dieťa vykazuje takéto známky správania, odborníci odporúčajú, aby sa rodičia včas skontaktovali s učiteľkami v materskej škole a objasnili si otázky ako: Správalo sa takto dieťa už i v iných zariadeniach (jasliach, materskom centre a pod.)? Ako sa dieťa správa doma? Povedalo rodičom, čo sa mu v škôlke nepáči? Vzájomná otvorenosť je v takýchto prípadoch veľmi dôležitá. Tým je možné integráciu dieťaťa aktívne podporiť.

S novou situáciou sa ľahko vysporadúvajú väčšinou deti, o ktoré sa už okrem rodičov predtým staral niekto cudzí, napr. pestúnka, alebo deti, ktoré navštevovali jasle. Pre ne býva prechod spravidla plynulejší, v konečnom dôsledku už vedia, čo je rozlúčenie. Aj tu sa však môžu vyskytnúť problémy. Nezriedka sa rodičia sťažujú na to, že deti, ktoré predtým navštevovali jasle, sú vo svojich schopnostiach podceňované. Jest', obliecť sa, ísť na toaletu – to všetko sú veci, ktoré už tieto deti ovládajú. Rodičia aj učiteľia by teda v takomto prípade mali dbať na to, aby deti nerobili krok späť vo svojom vývoji.

Čomu sa vyhnúť prvý deň?

Vyhňte sa vetám ako: „Pozri, Janko tiež neplače!“ alebo „Nevyvádzať tu takto!“, aj vyhrážok typu „Pokiaľ nepôjdeš pekne za deťmi, nepôjdeme v sobotu do bazéna“. Tiež „povzbudenia“ ako „Veď si už veľké dievčatko“ alebo „Indiáni predsa neplačú“ sa míňajú účinku a sú nevhodné.

Oslavujte!

Urobte z prvého dňa v škôlke malú slávnosť. Nie je to predsa len taký „obyčajný“ deň. Ráno môžete dieťa zobudiť s novou hračkou – kamarátom, ktorý s ním pôjde do škôlky tiež, alebo mu po návrate domov pripravte obľúbený dezert. Na malú párty môže prísť aj babička s dedkom, ktorí sa novopečeného škôlkara s primeranou vážnosťou na všetko opýtajú a nezabudnú ho pochváliť, aký je šikovný a veľký... a ako to krásne zvláda!

Spracovala

Bc.Lukáčová Sokolová Petra